

много пжти ся наговаряли да го убиятъ. Нъ Ришелье ся обхождалъ съ сговорници-ты, като съ царскы издадници, та безъ милость гы убивалъ на убивалницѣ (ешафотѣ). Ришелье прѣкъснѣлъ въ Франциѣ обычая да ся събиратъ „царскы чиновници“, сир. прѣдставители отъ боярство-то, отъ духовенство-то и отъ гражданы-ты, конто разгляждали работы-ты на царщинѣ-тѣ. Той ималъ прѣпирниѣ съ Хабсбургскый родъ, и поддържалъ протестанты-ты въ тридесять годишнѣ-тѣ войнѣ.

Людовикъ XIII живѣлъ слѣдъ кардинала само нѣколко мѣсяца, и оставилъ прѣстолъ-тъ на шестгодишнѣи си сынъ *Людовика XIV* (1643—1715 год.).

Управление-то на царщинѣ-тѣ прѣминѣло въ рѣцѣ-ты на Аннѣ Австрійскѣ, майка на Людовика XIV; а пръвъ министръ ѝ станѣлъ кардиналъ Мазарини, родомъ италіанецъ, който былъ хитръ и пѣргавъ. Той работилъ като учителя си Ришелье. Голѣмци-ти ся вдигали възъ пѣрвый министръ; съ тѣхъ станѣлъ едно и парижскый парламентъ или высокый съвѣтъ на царщинѣ-тѣ. Това послѣдне възстание на голѣмци-ты ся выка *фронди*. Царица-та и Мазарини ако и да ся принудили два пжти да бѣгатъ отъ столицнѣ-тѣ, нъ все пакъ тии побѣдили; голѣмци-ти и парламентъ-тъ поклонили главѣ за всякога. Мазарини умрѣлъ пръвъ министръ (1661 год.). Слѣдъ това Людовикъ XIV самъ сѣднѣлъ да управя царщинѣ-тѣ.

Опытчения-та и ближни-ты сношения на Французы-ты съ Италианци-ты въ края на XV и въ начало-то на XVI вѣкъ гы запознали съ образованность-тѣ на Италиѣ, дѣто на онова врѣмя науки-ты и искусства-та напѣднували. Това запознавание много помогнѣло на образование-то въ Франциѣ, сир. на науки-ты, искусства-та и книжнѣнѣ-тѣ. Отъ французскы-ты художници пръвъ былъ живописецъ Пуссенъ, а отъ писатели-ты Корнель, който е прочють съ свои-ты трагедии. (Тии живѣли въ пѣрвѣ-тѣ полвинѣ на XVII вѣкъ). Французскый дворъ на онова врѣмя былъ най-блистателный и най-изящный въ цѣлѣ Европѣ, и скоро станѣлъ за примѣръ на другы-ты европейскы дворе.